

Številka: 018-159/2025-10

Datum: 2. 2. 2026

SKLEP

Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljevanju: Državna revizijska komisija) je na podlagi 39. in 70. člena Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/2011 s sprem.; v nadaljevanju: ZPVPJN) v senatu Aleksandra Petrovčiča kot predsednika senata ter Marka Medveda kot člana senata in mag. Zlate Jerman kot članice senata v postopku pravnega varstva pri oddaji javnega naročila »*Rekonstrukcija LC 490463 »Hramše-Pristova«*«, na podlagi zahtevka za revizijo, ki ga je vložil vlagatelj VOC Celje, vzdrževanje in obnova cest d.o.o., Lava 42, Celje (v nadaljevanju: vlagatelj), zoper ravnanje naročnika Občina Žalec, Ulica Savinjske čete 5, Žalec (v nadaljevanju: naročnik), 2. 2. 2026

odločila:

1. Zahtevke za revizijo se zavrne kot neutemeljen.
2. Zahteva vlagatelja za povrnitev stroškov postopka pravnega varstva se zavrne.
3. Zahteva izbranega ponudnika za povrnitev stroškov se zavrne.

Obrazložitev:

Obvestilo o predmetnem javnem naročilu, ki ga naročnik oddaja po postopku naročila male vrednosti v skladu s 47. členom Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/2015 s sprem.; v nadaljevanju: ZJN-3), je bilo dne 26. 9. 2025 objavljeno na Portalu javnih naročil, pod št. objave JN007586/2025-SL1/01, z enim popravkom.

Naročnik je dne 11. 11. 2025 na Portalu javnih naročil, pod št. objave JN007586/2025-ODL/01, objavil »*Odločitev o oddaji javnega naročila*«, št. 4300-0016/2025, z dne 11. 11. 2025 (v nadaljevanju: odločitev o oddaji naročila), s katero je zadevno javno naročilo oddal ponudniku GTB-PRO, gradnja in inženirske dejavnosti d.o.o., Topolšica 114C, Topolšica (v nadaljevanju: izbrani ponudnik). Ugotovil je, da je ponudba izbranega ponudnika po merilu najnižja cena najugodnejša dopustna ponudba skladno z 29. točko prvega odstavka 2. člena ZJN-3, za drugo prejeta ponudbo (ki predstavlja vlagateljevo ponudbo), ki je bila po merilu manj ugodna, pa ni ugotavljal, ali je dopustna.

Vlagatelj je z vlogo z dne 12. 11. 2025 zahteval vpogled v ponudbo izbranega ponudnika, naročnik pa mu je dne 14. 11. 2025 po elektronski pošti poslal dokumentacijo iz ponudbe izbranega ponudnika.

Vlagatelj je naročniku dne 17. 11. 2025 poslal vlogo poimenovano »*Poziv na spremembo odločitve o oddaji javnega naročila št. 4300-0016/2025*« z dne 17. 11. 2025, s katero je naročnika pozval, da ponovno pregleda in oceni ponudbo izbranega ponudnika, saj ta na podlagi razpoložljive dokumentacije ne izpolnjuje referenčnega pogoja, ki ga je v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila določil naročnik. Naročniku predlaga, da z namenom odprave nezakovitosti razveljavi odločitev o oddaji naročila, ter dodaja, da bo v primeru, če naročnik še pred iztekom roka za vložitev zahtevka za revizijo ne bo ravnal v skladu z navedenim predlogom, svoj položaj zavaroval z vložitvijo zahtevka za revizijo.

Zoper odločitev o oddaji naročila je vlagatelj je dne 18. 11. 2025 vložil zahtevek za revizijo, s katerim predlaga, da se razveljavi odločitev o oddaji naročila. Navaja, da ponudba izbranega ponudnika ni dopustna, ker izbrani ponudnik ne izpolnjuje referenčnega pogoja. Naročniku očita tudi, da pred oddajo javnega naročila ni preveril resničnosti navedb v ponudbi izbranega ponudnika, ter da je to storil šele po objavi odločitve o oddaji naročila.

Izbrani ponudnik, ki ga v postopku pravnega varstva po pooblastilu zastopa odvetnica Špela Pavšič, Parmova ulica 53, Ljubljana, se je z vlogo z dne 26. 11. 2025 izjasnil o navedbah iz zahtevka za revizijo. Uvodoma podaja dvom o aktivni legitimaciji vlagatelja zahtevek za revizijo, saj po njegovem mnenju vlagatelj ni dokazal možnosti nastanka škode, ter v nadaljevanju odgovarja na posamezne vlagateljeve očitke.

Naročnik je z odločitvijo št. 4300-0016/2025 z dne 8. 12. 2025 (v nadaljevanju: odločitev o zahtevku za revizijo), zahtevek za revizijo in vlagateljevo zahtevo za povrnitev stroškov zavrnil.

Naročnik je dne 8. 12. 2025 Državni revizijski komisiji odstopil dokumentacijo v zvezi s predmetnim javnim naročilom in dokumentacijo predrevizijskega postopka.

Vlagatelj se je z vlogo z dne 11. 12. 2025, opredelil do navedb naročnika v odločitvi o zahtevku za revizijo.

Državna revizijska komisija je dne 19. 12. 2025 vlagatelju na podlagi 11. člena ZPVPJN v seznanitev posredovala vlogo izbranega ponudnika z dne 26. 11. 2025. Vlagatelj se je dne 24. 12. 2025 opredelil do vloge izbranega ponudnika.

Državna revizijska komisija je pred meritorno obravnavo zahtevka za revizijo preverila, ali je bil zahtevek za revizijo vložen pravočasno in pri naročniku; ali vsebuje vse obvezne sestavine iz 15. člena ZPVPJN; ali ga je vložila aktivno legitimirana oseba iz 14. člena ZPVPJN; ali obstajajo omejitve iz 16. člena ZPVPJN in ali je dopusten. Ker je Državna revizijska komisija ugotovila, da so vsi pogoji iz prvega odstavka 31. člena ZPVPJN izpolnjeni, je zahtevek za revizijo, na podlagi drugega odstavka 31. člena ZPVPJN, sprejela v obravnavo.

Na tem mestu Državna revizijska komisija v zvezi s pomislekom izbranega ponudnika o obstoju aktivne legitimacije vlagatelja zahtevek za revizijo pojasnjuje, da je treba aktivno legitimacijo priznati vsaki osebi, ki ima ali je imela interes za dodelitev javnega naročila, sklenitev okvirnega sporazuma ali vključitev v dinamični nabavni sistem ali kvalifikacijski sistem in ji je ali bi ji lahko z domnevno kršitvijo nastala škoda (1. alineja prvega odstavka 14. člena ZPVPJN). Iz navedene

določbe izhajata dva bistvena elementa za priznanje aktivne legitimacije, in sicer interes za dodelitev javnega naročila ter možnost nastanka škode, ki bi vlagatelju utegnila nastati zaradi zatrtje kršitve. Za priznanje aktivne legitimacije morata biti oba elementa izpolnjena kumulativno. V obravnavanem primeru vlagatelju ni mogoče odrekati dejanskega interesa za pridobitev predmetnega javnega naročila. Vlagatelj je namreč oddal pravočasno ponudbo, s čimer je izkazal interes za pridobitev naročila in s tem je izpolnjen prvi del pogoja za priznanje aktivne legitimacije za vložitev zahtevka za revizijo, kot ga opredeljuje ZPVPJN. V zvezi z drugim elementom aktivne legitimacije, ki se nanaša na vsaj možnost nastanka škode zaradi domnevnih kršitev, je Državna revizijska komisija že večkrat zapisala, da se možnost nastanka škode v vsakem postopku ugotavlja posebej, ob upoštevanju danih okoliščin konkretnega primera (predmeta naročila, vrste postopka, konkretnih očitkov, ki so predmet zahteve za pravno varstvo ipd.). Kršitev oz. kršitve, ki jih zatrjuje vlagatelj v zahtevku za revizijo, morajo imeti za posledico verjeten nastanek škode, ki se kaže kot posledica nezakonitega onemogočanja pri pridobitvi konkretnega javnega naročila.

V obravnavanem primeru je naročnik, kot je to razvidno iz odločitve o oddaji javnega naročila, prejeti ponudbi najprej razvrstil glede na merilo, pri čemer se je na prvo mesto uvrstila ponudba izbranega ponudnika. V nadaljevanju je opravil pregled ponudbe izbranega ponudnika, pregleda ponudbe vlagatelja pa ni izvedel. Vlagatelj v zahtevku za revizijo naročniku očita kršitve pri pregledu ponudbe izbranega ponudnika. Če bi se vlagateljeve navedbe izkazale za utemeljene, bi bilo potrebno naročnikovo odločitev o oddaji naročila razveljaviti. Upošteva se, da naročnik dopustnosti vlagateljeve ponudbe (še) ni presojal, bi bila lahko v ponovljenem postopku ocenjevanja in pregledovanja ponudb njegova ponudba izbrana kot najugodnejša. Ker bi lahko vlagatelju zaradi kršitev, ki jih zatrjuje v zahtevku za revizijo, nastala škoda, ki bi se izražala v nedodelitvi javnega naročila, mu aktivne legitimacije ni mogoče odreči.

Po pregledu dokumentacije postopka oddaje javnega naročila in predrevizijskega postopka ter po preučitvi navedb vlagatelja, izbranega ponudnika in naročnika je Državna revizijska komisija na podlagi razlogov, navedenih v nadaljevanju, odločila, kot izhaja iz izreka tega sklepa.

Vlagatelj v zahtevku za revizijo izpodbija ravnanje naročnika v delu, ki se nanaša na ugotavljanje sposobnosti izbranega ponudnika in sicer, ker je naročnik napačno ugotovil, da je izbrani ponudnik s predložitvijo dveh obrazcev »*Razpisni obrazec št. 8 – referenčno potrdilo*« z vpisanimi podatki za izvedena dela pri referenčnih poslih sanacije plazu izpolnil pogoj, kot izhaja iz podtočke c) točke »2. Pogoji za sodelovanje« dela »III. Pogoji za priznanje spodobnosti« dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila (gl. str. 7 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila v povezavi s popravkom, ki je bil dne 6. 10. 2025 objavljen na Portalu javnih naročil, pod št. objave JN007586/2025-SL1/01-P01) ter ravnanje naročnika v delu, ki se nanaša na preveritev resničnosti navedb v ponudbi izbranega ponudnika.

Vlagatelj zatrjuje, da je izbrani ponudnik za izpolnjevanje navedenega referenčnega pogoja predložil dva referenčna posla, in sicer »*Sanacija plazu na JP 965011 v Občini Vojnik (Dol pod Gojko)*« ter »*Sanacija plazu na javni poti JP948321 Spodnje Božje-Volavci*« v Občini Oplotnica. Pri obeh referenčnih poslih je izbrani ponudnik nastopal kot podizvajalec, ni pa navedel, da je referenčna dela dejansko opravljal njegov podizvajalec, torej podizvajalec podizvajalca. Vlagatelj pojasnjuje, da izbrani ponudnik priglasi referenčnih del ni mogel izpolniti sam, saj iz podatkov dostopnih na AJ PES izhaja, da za takšna dela družba nima dovolj zaposlenih ter da nima lastne gradbene mehanizacije, poleg tega pa je izbrani ponudnik v stroki znan kot inženirsko podjetje, ki se ukvarja pretežno z organizacijo gradnje, gradbena dela pa dejansko izvajajo podizvajalci. Vsled navedenemu navaja da je izbrani ponudnik v ponudbi predložil neresnične podatke.

Dodaja, da iz ponudbe izbranega ponudnika izhaja, da bo nastopal s podizvajalcem, ki bo izvajal zemeljska in gradbena dela, pri čemer izbrani ponudnik zanj ni predložil nobene reference.

Vlagatelj ob sklicevanju na obsežno prakso Državne revizijske komisije (zadeve št. 018-084/2019, 018-94/2018, 018-043/2017, 018-164/2019) izpostavlja še, da je Državna revizijska komisija že večkrat zapisala, da je referenca po svoji naravi dokazilo, da je ponudnik sposoben izvesti javno naročilo v zahtevanem obsegu in kvaliteti, saj z njo dokazuje, da je v preteklosti primerljiva dela že uspešno opravil. Pri tem je pojasnila, da referenc glede na njihovo naravo ni mogoče obravnavati kot zmogljivosti, ki bi si jih bilo mogoče sposoditi od drugih gospodarskih subjektov na enak način, kot si je mogoče izposoditi druga sredstva, potrebna za izvedbo naročila. Reference namreč izkazujejo stopnjo usposobljenosti, znanja in izkušenj, pri čemer gre za lastnosti, ki so tesno povezane z osebo ponudnika in z njegovim personalnim substratom.

Navaja, da pri referenci izbranega ponudnika za referenčni posel »*Sanacija plazu na JP 965011 v Občini Vojnik (Dol pod Gojko)*« iz pogodbe ne izhaja, da je izbrani ponudnik izvedel pilotno steno, AB gredo, sidranje v zahtevanem obsegu ter rekonstrukcijo ceste z odvodnjavanjem in asfaltiranjem. Dodaja še, da je na referenčnem potrdilu za predmetni posel naveden datum izvedbe 13. 11. 2025, kar pomeni, da referenca niti časovno ne izpolnjuje pogoja, da je bila gradnja zaključena pred oddajo ponudbe. Pri tem iz previdnosti opozarja, da četudi gre za očitno napako pri datumu, pa mora to napako ugotoviti naročnik in še to znotraj postopka javnega naročanja, kar pa naročnik ni storil. Vlagatelj dalje navaja, da je v tehnični dokumentaciji za referenčni posel »*Sanacija plazu na JP 965011 v Občini Vojnik (Dol pod Gojko)*« navedena pilotna stena dolžine 34,60 m s piloti premera 80 cm in dolžine 10,50 m, medtem ko je na referenčnem potrdilu navedena pilotna stena 64,40 m in pilota premera 80 m ter dolžine do 11,50 m, kar kaže na znatno neskladje med projektno dokumentacijo in podatki, navedenimi v referenčnem potrdilu, zaradi česar bi naročnik moral dvomiti v pravilnost oziroma resničnost podatkov v izbrani ponudbi. Iz navedenega pa tudi sicer jasno izhaja, da izbrani ponudnik ni dokazal, da je izvedel referenčna dela v obsegu kot je naročnik zahteval v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila.

Vlagatelj dalje izpodbija tudi referenco za referenčni posel »*Sanacija plazu na javni poti JP948321 Spodnje Božje-Volavci*«. Navaja, da je na referenčnem potrdilu naveden datum zaključka del le en dan po sklenitvi aneksa št 3, kar kaže na neverodostojnost referenčnega potrdila oziroma nerealno skrajšanje časa izvedbe, poleg tega pa je na referenčnem potrdilu navedeno, da so bili izvedeni piloti premera 80 cm, iz tehnične dokumentacije pa izhaja premer pilotov 60 cm.

Vlagatelj izpostavlja še, da je naročnik v odločitvi o oddaji naročila izrecno navedel, da v skladu s tretjim odstavkom 47. člena ZJN-3 ni preverjal obstoja in vsebine navedb v ponudbi, saj ne dvomi v resničnost ponudnikovih izjav, iz naročnikovega odgovora z dne 18. 11. 2025 na »*Poziv na spremembo odločitve o oddaji javnega naročila št. 4300-0016/2025*« pa je razvidno, da je naročnik po sprejemu odločitve preverjal resničnost, obstoj in vsebino navedb v ponudbi izbranega ponudnika. Vlagatelj navaja, da se faza ocenjevanja ponudb začne po odpiranju ponudb in se zaključi s sprejemom odločitve o oddaji javnega naročila, pri čemer pregledovanje in ocenjevanje ponudb izven te faze v skladu z ZJN-3 in prakso Državne revizijske komisije ni dopustno. Naročnik bi moral namreč razveljaviti že sprejeto odločitev o oddaji naročila in šele nato opraviti ponovno ocenjevanje oziroma preverjanje ponudb, kar je sicer naročnik prvotno na lastno tveganje opustil.

Izbrani ponudnik v vlogi z dne 26. 11. 2025 nasprotuje navedbam vlagatelja iz zahtevka za revizijo. Navaja, da naročnik za izpolnjevanje referenčnega pogoja v obravnavani zadevi ni postavil nobenih posebnih zahtev v zvezi s podizvajalci ali partnerji ter glede sklicevanja nanje.

Dodaja, da je potrebno zato v zvezi s presojo referenc in njihovim izpolnjevanjem upoštevati izoblikovano prakso Državne revizijske komisije, da morajo naročniki načeloma kot izkaz usposobljenosti upoštevati tudi reference gospodarskih subjektov, ki so jih ti pridobili iz poslov, pri katerih so glavnino del opravili njihovi podizvajalci, čeprav ti v predmetnem postopku javnega naročanja ne bi nastopali kot podizvajalci gospodarskega subjekta in ne odločitve Državne revizijske komisije, na katere se v zahtevku za revizijo sklicuje vlagatelj, katere urejajo specifične primere. Glede na prakso Državno revizijske komisije ter pogoje za sodelovanje, ki jih je v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila postavil naročnik, zavrača tudi vse očitke vlagatelja, da priglašeni podizvajalec ne izpolnjuje pogojev za sodelovanje, ker ni predložil nobene reference.

Glede vlagateljevih očitkov, da je izbrani ponudnik predložil neresnične podatke, ker priglašeni referenčnih del ni opravil sam, izbrani ponudnik navaja, da je pri obeh referenčnih poslih deloval kot podizvajalec za družbo Rafael d.o.o. in je bil v posledici navedenega edini v neposrednem pravno-poslovnem razmerju ter odnosu izvajalec-podizvajalec. Priznava, da je pri naročenih referenčnih poslih za določena dela sicer angažiral druge izvajalce, ki pa so naročeno delo opravili strogo po njegovih navodilih, pri čemer so bili tudi v neposrednem odnosu samo z njim, kar pomeni, da je izbrani ponudnik pri naročenih referenčnih poslih v odnosu do glavnega izvajalca prevzel tudi vso odgovornost. Glede predloga vlagatelja, da se navedbe iz zahtevka za revizijo preverijo pri Občini Vojnik in Občini Oplotnica, izbrani ponudnik od vlagatelja zahteva, da vsebinsko in konkretno pojasni, kaj naj bi dokazoval s predlaganim dokaznim predlogom. Enako pa zahteva glede vlagateljevega predloga za postavitev strokovnjaka.

Izbrani ponudnik navaja, da vlagatelj očitek glede referenčnega posla »*Sanacija plazu na JP 965011 v Občini Vojnik (Dol pod Gojko)*« ne drži, zato vlagatelj zanj tudi ne predlaga nobenega dokaza. V izkaz navedb, da so vlagateljeve trditve, da izbrani ponudnik ni izvedel pilotnih sten, AB gred, sidranja, odvodnjavanje in voziščne konstrukcije, neresnične, prilaga rekapitulacijo, ki je bila priloga končni situaciji. Dodaja, da je enako neresničen vlagatelj očitek, da priglašena referenca ne izpolnjuje pogoja, zaradi napačno navedenega datuma na referenčnem potrdilu, zaradi česar glede na vlagateljeve navedbe gradnja ni bila zaključena pred rokom za predložitev ponudb. Izpostavlja, da je bilo referenčno delo opravljeno, ko je bilo dejansko opravljeno, ne glede na datum naveden na referenčnem potrdilu, kar je ugotovil tudi naročnik pri preverbi reference. Nadalje glede očitka, da iz PZI in referenčnega potrdila izhaja znatno neskladje glede izmer, navaja, da je vlagatelj namenoma spregledal anekse k osnovni pogodbi, s katerimi so bile sprejete spremembe v tehnični dokumentaciji, v skladu s katerimi je izbrani ponudnik v referenčnem poslu izvedel dela v obsegu kot izhaja iz referenčnega potrdila, to pa potrjuje tudi geodetski posnetek, v katerem je z redečo obarvan predviden obseg del z osnovno pogodbo, s sivo pa dejansko opravljeno delo kot je bilo dogovorjeno z aneksi.

Glede referenčnega potrdila za referenčni posel »*Sanacija plazu na javni poti JP948321 Spodnje Božje-Volavci*« navaja, da se je rok za izvedbo podaljšal samo z aneksom št. 2, ostali aneksi pa so bili namenjeni uskladitvi del ter pogodbene vrednosti. Za podatek o premeru pilotov iz referenčnega potrdila priznava, da je pri navedbi premera prišlo do pomote, kar je že pojasnil tudi naročniku.

Glede vlagateljevega očitka, da je naročnik postopal v nasprotju z drugim odstavkom 89. člena ZJN-3, izbrani ponudnik poudarja, da lahko naročnik v skladu s petim odstavkom 89. člena ZJN-3 očitne ali nebstvene napake spregleda, pri čemer tipkarska napaka pri letnici datuma, ki datum izvedbe del postavlja v prihodnost (ob oddaji ponudbe datum naveden na referenčnem potrdilu še ni nastopil), nedvomno predstavlja očitno napako v smislu petega odstavka 89. člena ZJN-3, ki na jasnost ponudbe ne vpliva.

Naročnik v odločitvi o zahtevku za revizijo pojasnjuje, da vlagatelj napačno navaja naročnikovo zahtevo iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, da je moral biti prav ponudnik tisti, ki je dobro izvedel najmanj en primerljiv posel novogradnje pilotne stene in da mora prav ponudnik naročena dela opraviti. Naročnik namreč nikjer v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ni zahteval, da se bodo za referenco šteli samo posli, ki jih je ponudnik dejansko izvedel sam. V kolikor bi naročnik to želel, bi moral zahtevo jasno in nedvoumno zapisati, da bi se z njo seznanili vsi ponudniki. Navaja, da se do navedb vlagatelja, da izbrani ponudnik nima dovolj zaposlenih oseb in da nima lastne mehanizacije ne opredeljuje, saj nikjer v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ni podal zahtev glede navedenih očitkov vlagatelja. Glede navedb vlagatelja, da je izbrani ponudnik za izvedbo zemeljskih in gradbenih del nominiral podizvajalca Gradbeništvo Džodžaj d.o.o., za katerega pa ni predložil referenc, naročnik pojasnjuje, da se vlagatelj napačno opira na 81. člen ZJN-3 in s tem napačno zatrjuje dejansko stanje, da se izbrani ponudnik sklicuje na zmogljivosti nominiranega podizvajalca glede izpolnjevanja pogojev.

Glede vlagateljevih očitkov, da so podatki, ki jih je izbrani ponudnik podal v ponudbi neresnični, saj izbrani ponudnik ni sam izvedel vseh del, za katera je bil nominiran in predloga naročniku ter Državni revizijski komisiji, da podatke preverita pri Občini Vojnik in Občini Oplotnica, naročnik navaja, da je po prejemu vlagateljevega poziva za spremembo odločitve o oddaji naročila, obe priglasi referenci preveril tako telefonsko kot tudi pisno, pri čemer je dobil za obe referenci potrditev, da je dela, navedena na referenčnih potrdilih, izvedel izbrani ponudnik. Ker sta obe občini delo izbranega ponudnika označili kot korektno in kvalitetno, se naročnik ne more strinjati z vlagateljem, da sta priglasi referenci neresnični. Ob sklicevanju na prakso Državne revizijske komisije dodaja, da je izvajalec naročniku v celoti odgovoren za dobro in kvalitetno izvedbo posla ter da izvajalec v fazi izvedbe posla, četudi morda sam ne izvede vseh del, nad ostalimi izvajalci izvaja nadzor, zato mu gre priznati referenco za celoten posel. Smiselno enako pa gre takšno stališče upoštevati tudi za reference nominiranega podizvajalca za obseg, za katerega je bil le ta nominiran. Navaja, je razmerje med izvajalcem in podizvajalcem treba razumeti kot podjemno pogodbo kot je opredeljena v 619. členu Obligacijskega zakonika (Uradni list RS, št. 83/2001 s sprem.; v nadaljevanju: OZ) v skladu s katero podjemnik ni dolžan osebno opraviti posla, je pa za izvedeni posel odgovoren svojemu naročniku, tj. izvajalcu, kot da bi ga opravil sam. V konkretnem primeru je torej referenci za dela, za katera je bil nominiran in jih je v izvedbo prevzel izbrani ponudnik, moč pripisati njemu in ju šteti kot njegovi referenci, četudi del morda fizično ni izvedel sam. Ker je izbrani ponudnik v ponudbi predložil kar dve referenčni potrdili, ki izpolnjujeta naročnikove zahteve in sta potrjeni s strani gospodarskega subjekta, ki je izbranemu ponudniku ta dela naročil, naročnik ni mogel oceniti, da izbrani ponudnik ne izpolnjuje referenčnega pogoja.

Naročnik navaja, da iz vlagateljevega predloga glede imenovanja strokovnjaka ne razbere, kaj želi s tem doseči ter dodaja, da vlagatelj v zahtevku za revizijo ni dovolj jasno navedel, kaj želi doseči z imenovanjem strokovnjaka.

Glede vlagateljevih navedb, da za referenčni posel »Sanacija plazu na JP 965011 v Občini Vojnik (Dol pod Gojko)« iz pogodbe ne izhaja, da je izbrani ponudnik izvedel pilotno steno, AB grede, sidranje v zahtevanem obsegu ter rekonstrukcijo ceste z odvodnjavanjem in asfaltiranjem, navaja, da je izbrani pobudnik v ponudbi za izkazovanje referenčnega pogoja predložil izpolnjen in potrjen obrazec »Razpisni obrazec št. 8 – REFERENČNO POTRDILO«, na katerem so bili navedeni vsi relevantni podatki, ki jih je naročnik zahteval. Ker podatki na referenčnem potrdilu ustrezajo zahtevam naročnika in je referenčno potrdilo ustrezno potrjeno, naročnik pa ob dodatnih preverjanjih ni podvomil v resničnost podatkov, je predmetno referenco ocenil kot ustrezno. Nadalje glede napačno navedenega datuma zaključka del na referenčnem potrdilu naročnik navaja, da je opazil, da je na referenčnem potrdilu datum zaključka izvedbe del naveden datum

izvedbe 13. 11. 2025, vendar, ker iz obrazca »Razpisni obrazec št. 7 – SEZNAM REFERENC« izhaja, da je leto zaključka del 2024, je štel, da gre za očitno napako. To potrjuje tudi trajanje pogodbe, ki je 17. 7. 2024 – 6. 11. 2024 ter podatek o zadnjem izvedenem plačilu (oboje je dostopno na Portalu javnih naročil). Ker je naročnik napačen zapis letnice na referenčnem potrdilu štel za očitno napako, jo je v skladu s petim odstavkom 89. člena ZJN-3 spregledal, izbranega ponudnika pa na dodatno pojasnilo ni pozval. Glede neskladnosti med tehnično dokumentacijo referenčnega posla in podatki navedenimi v referenčnem potrdilu, naročnik pojasnjuje, da je v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila glede izpolnjevanja referenčnega pogoja določil minimalne zahteve. Pri tem izpostavlja, da so količine, navedene v tehnični dokumentaciji, ocenjene in ne nujno končne ter da se pri izvedbi lahko zgodi, da le te odstopajo od tistih v tehnični dokumentaciji. Četudi pa bi izbrani ponudnik skladno s tehnično dokumentacijo izvedel pilotno steno v dolžini 34,40 m, kot je bilo predvideno v tehnični dokumentaciji, bi s tem še vedno zadostil zahtevam naročnika. Dodaja še, da je naročnik po prejemu poziva za spremembo odločitve o oddaji naročila, podatek preveril tudi pri Občini Vojnik pri čemer je dobil pojasnilo, da je tekom gradnje prišlo do spremembe prvotno predvidenega posega, zato se je dejansko izvedla pilotna stena v dolžini 64,40 m.

Nadalje naročnik za vlagateljeve navedbe glede referenčnega potrdila za referenčni posel »Sanacija plazu na javni poti JP948321 Spodnje Božje-Volavci« navaja, da je preko Portala javnih naročil vpogledal v sklenjeno pogodbo in anekse za predmetno javno naročilo, na podlagi česar je ugotovil, da so vlagateljeve navedbe glede datuma zaključka del in neverodostojnosti referenčnega potrdila, neutemeljene. Glede premere pilotov dodaja, da sta tako izbrani ponudnik kot naročnik ob potrdilu, da je na referenčnem potrdilu prišlo do tipkarske napake.

Naročnik zavrača očitke vlagatelja, da pred oddajo javnega naročila ni preveril resničnosti navedb v ponudbi izbranega ponudnika, kar razvidno že iz tega, ker je izbranega ponudnika pozval na dopolnitev, ter da skladno z ZJN-3 po sprejemu odločitve o oddaji naročila naročniku ni več dopustno pregledovati ponudb. Navaja, da ravno ZJN-3 v šestem odstavku 90. člena dopušča možnost, da lahko naročnik do pravnomočnosti odločitve o oddaji naročila z namenom odprave nezakovitosti svojo odločitev spremeni in sprejme novo odločitev. Da pa lahko naročnik ugotovi nezakovitost že sprejete odločitve pa mora ugotoviti dejstva, ki jih pred sprejemom odločitve ni, to pa lahko stori samo s ponovnim ali dodatnim preverjanjem, kar je naročnik v konkretnem primeru tudi storil, ko je po prejemu vlagateljevega poziva za spremembo odločitve o oddaji naročila, ponovno in dodatno preveril referenci izbranega ponudnika.

Vlagatelj z vlogo z dne 11. 12. 2025 vztraja pri navedbah iz zahtevka za revizijo. Znika naročnikove navedbe, da naročnik nikjer v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ni zahteval, da se bodo za referenco šteli samo posli, ki jih je ponudnik dejansko izvedel sam. Navaja, da je sklicevanje naročnika na prakso Državne revizijske komisije in določila OZ popolnoma neutemeljeno. Ponovno izpostavlja, da je naročnik ravnal v nasprotju z drugim odstavkom 89. člena ZJN-3, ker pred sprejemom odločitve o oddaji naročila ni preveril resničnosti navedb v ponudbi izbranega ponudnika, temveč je to storil šele po sprejemu le te. Dodatno navaja, da je naročnik tudi sicer napačno ugotovil dejansko stanje, saj referenčnih del v priglašenih referenčnih poslih ni pravil izbrani ponudnik ampak njegovi podizvajalci. V zvezi s tem predlaga tudi zaslišanje zakonitih zastopnikov gospodarskih subjektov, ki jih je izbrani ponudnik angažiral za izvedbo priglašenih referenčnih del.

Vlagatelj v vlogi z dne 24. 12. 2025 vztraja pri svojih navedbah ter prereka navedbe izbranega ponudnika glede ustreznosti priglašenih referenc. Navaja, da izbrani ponudnik očitno nasprotuje ureditvi v ZJN-3, ki v prvem odstavku 81. člena ZJN-3 glede pogojev v zvezi z izobrazbo in strokovno usposobljenostjo izvajalca storitev ali gradenj in vodstvenih delavcev podjetja ter

pogojev v zvezi z ustreznimi poklicnimi izkušnjami določa, da lahko gospodarski subjekt uporabi zmogljivosti drugih subjektov le, če bodo slednji izvajali gradnje ali storitve, za katere se zahtevajo te zmogljivosti. Dodaja, da izbrani ponudnik v vlogi z dne 26. 11. 2025 v celoti prizna, da je za izvedbo priglašeni referenčnih del angažiral podizvajalce, s čemer v celoti potrjuje navedbe vlagatelja iz zahtevka za revizijo o tem, da si je izbrani ponudnik preprosto izposodil reference od gospodarskih subjektov, ki pa v njegovi ponudbi v tem postopku javnega naročanja sploh ne nastopajo.

Med vlagateljem in naročnikom je sporno, ali je naročnik ravnal pravilno, ko je ugotovil, da je izbranemu ponudniku mogoče priznati referenco za referenčni posel, ki ga je le ta priglasil v ponudbi in da izbrani ponudnik, posledično, izpolnjuje referenčni pogoj iz podtočke a) točke 3.2.4 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da je potrebno vlagateljeve navedbe presojati z vidika 29. točke prvega odstavka 2. člena ZJN-3, skladno s katero je dopustna tista ponudba, ki jo predloži ponudnik, za katerega ne obstajajo razlogi za izključitev in, ki izpolnjuje pogoje za sodelovanje, njegova ponudba ustreza potrebam in zahtevam naročnika, določenim v tehničnih specifikacijah in v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, je prispela pravočasno, pri njej ni dokazano nedovoljeno dogovarjanje ali korupcija, naročnik je ni ocenil za neobičajno nizko in cena ne presega zagotovljenih sredstev naročnika.

V skladu s prvim odstavkom 89. člena ZJN-3 naročnik odda javno naročilo na podlagi meril, potem ko preveri, da so izpolnjeni naslednji pogoji: a) ponudba je skladna z zahtevami in pogoji, določenimi v obvestilu o javnem naročilu in v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, po potrebi ob upoštevanju variant iz 72. člena ZJN-3, in b) ponudbo je oddal ponudnik, pri katerem ne obstajajo razlogi za izključitev iz 75. člena ZJN-3 in izpolnjuje pogoje za sodelovanje ter pravila in merila iz 82. in 83. člena ZJN-3, če so bila določena.

ZJN-3 določa, da lahko naročnik gospodarskim subjektom določi objektivna pravila in pogoje za sodelovanje, ki se lahko nanašajo tudi na tehnično in strokovno sposobnost. V postopek javnega naročanja lahko naročnik vključi le tiste zahteve, ki so potrebne za zagotovitev, da ima ponudnik ustrezne (med drugim) tehnične in strokovne sposobnosti za izvedbo javnega naročila, ki se oddaja. Vse zahteve morajo biti povezane in sorazmerne s predmetom javnega naročila (prvi in drugi odstavek 76. člena ZJN-3).

Glede tehnične in strokovne sposobnosti lahko naročnik določi zahteve, s katerimi zagotovi, da imajo gospodarski subjekti potrebne človeške in tehnične vire ter izkušnje za izvajanje javnega naročila v skladu z ustreznim standardom kakovosti. Zahteva lahko zlasti, da imajo gospodarski subjekti zadostne izkušnje, ki jih izkažejo z ustreznimi referencami iz prejšnjih naročil (prva in druga poved desetega odstavka 76. člena ZJN-3). Možna dokazila za izkazovanje tehnične sposobnosti so navedena v osmem odstavku 77. člena ZJN-3, v skladu s katerim lahko ponudnik tehnično usposobljenost (med drugim) izkaže s seznamom gradenj, opravljenih v zadnjih petih letih in priloženimi potrdili o zadovoljivi izvedbi in izidu za najpomembnejše gradnje (točka a).

Gospodarski subjekt lahko glede pogojev v zvezi z ekonomskim in finančnim položajem ter tehnično in strokovno sposobnostjo po potrebi za posamezno javno naročilo uporabi zmogljivosti drugih subjektov, ne glede na pravno razmerje med njim in temi subjekti. Glede pogojev v zvezi z izobrazbo in strokovno usposobljenostjo izvajalca storitev ali gradenj in vodstvenih delavcev podjetja ter pogojev v zvezi z ustreznimi poklicnimi izkušnjami pa lahko gospodarski subjekt uporabi zmogljivosti drugih subjektov le, če bodo slednji izvajali gradnje ali storitve, za katere se zahtevajo te zmogljivosti. Če želi gospodarski subjekt uporabiti zmogljivosti drugih subjektov,

mora naročniku dokazati, da bo imel na voljo potrebna sredstva, na primer s predložitvijo zagotovil teh subjektov v ta namen (prvi odstavek 81. člena ZJN-3).

Državna revizijska komisija je že večkrat zapisala (prim. npr. odločitve št. 018-233/2016, 018-083/2017, 018-250/2017, 018-050/2018, 018-160/2021), da je referenca po svoji naravi dokazilo, da je ponudnik sposoben izvesti javno naročilo v zahtevanem obsegu in kvaliteti, saj z njo dokazuje, da je v preteklosti primerljiva dela že uspešno opravil. Pojasnila je tudi, da je v vsakem konkretnem postopku od naročnika in posamezne opredelitve zahtev v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila odvisno, na kakšen način in v kolikšnem obsegu mora ponudnik izkazovati referenčna dela, zlasti pa kateri od sodelujočih gospodarskih subjektov v skupni ponudbi ali ponudbi s podizvajalci mora razpolagati z referencami in na kakšen način oz. v kakšnem obsegu.

V konkretnem primeru je naročnik v podtočki c) točke »2. Pogoji za sodelovanje« dela »III. Pogoji za priznanje spodobnosti« dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila določil naslednji pogoj v zvezi z izkušnjami ponudnika oziroma gospodarskega subjekta:

»Ponudnik mora izkazati, da je v zadnjih 5 (petih) letih pred oddajo ponudbe dobro izvedel najmanj en (1) primerljiv posel novogradnje pilotne stene dolžine vsaj 30 m, s piloti premera minimalno 60 cm in dolžine od 5 m do 10 m.

Naročnik bo pri ugotavljanju sposobnosti upošteval izključno zaključene gradnje po pogodbi, torej dokazila o že zaključenih gradnjah pred oddajo ponudbe. V primeru, da bo naročnik pri preverjanju referenc ugotovil, da so bila dela, ki jih je ponudnik navedel kot reference, slabo opravljena, reference ne bo priznal.

DOKAZILO: Seznam referenc in Referenčno potrdilo. Ponudniki lahko predložijo tudi fotokopije referenčnih potrdil, ki niso enaka razpisanim obrazcem, morajo pa biti podpisana in žigosana s strani vsakokratnega naročnika del. V kolikor ta potrdila ne vsebujejo vseh podatkov, ki jih predvidevajo obrazci iz razpisne dokumentacije, jih je ponudnik dolžan sam napisati in predložiti.«.

Iz predstavljene vsebine dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila izhaja, da je naročnik od ponudnikov v obravnavanem postopku oddaje javnega naročila zahteval, da v izkaz tehnične in strokovne sposobnosti izkažejo referenčni posel, v okviru katerega je bila izvedena novogradnja pilotne stene dolžine vsaj 30 metrov, s piloti premera najmanj 60 centimetrov in dolžino od 5 do 10 metrov. Naročnik pri tem ni določil, da mora gospodarski subjekt, ki priglaja referenco, vsa referenčna dela izvesti neposredno sam oz. samostojno.

Po vpogledu v ponudbo izbranega ponudnika Državna revizijska komisija najprej ugotavlja (kar med strankami ni sporno), da izbrani ponudnik pri predmetnem javnem naročilu nastopa z drugim gospodarskim subjektom, in sicer podizvajalcem Gradbeništvo Džodžaj d.o.o. (obrazec »Razpisni obrazec št. 2 - PODATKI O PONUDNIKU« in obrazec »Razpisni obrazec št. 3 - PODATKI O PODIZVAJALCU«).

Kot predhodno že navedeno, je od zahtev naročnika, ki izhajajo iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, odvisno, na kakšen način in v kakšnem obsegu morajo v posameznem postopku oddaje javnega naročila v ponudbi sodelujoči gospodarski subjekti izkazati svoje reference. Ker naročnik v obravnavani zadevi v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ni določil, da morajo vsi gospodarski subjekti, ki bodo sodelovali pri izvedbi del predmetnega javnega naročila, priglasiti tudi referenco za izpolnjevanje pogoja iz podtočke c) točke »2. Pogoji

za sodelovanje« dela »III. Pogoji za priznanje spodobnosti« dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, vlagateljeva razlaga omenjenega referenčnega pogoja v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila nima podlage, zato za presojo ustreznosti priglašenega referenčnega posla izbranega ponudnika ni relevantna.

Dalje Državna revizijska komisija ugotavlja, da je izbrani ponudnik v ponudbi, v izkaz izpolnjevanja zgoraj citiranega referenčnega pogoja predložil obrazec »Razpisni obrazec št. 7 – SEZNAM REFERENC« in dva obrazca »Razpisni obrazec št. 8 – REFERENČNO POTRDILO«, iz katerih izhaja, da je izbrani ponudnik kot referenci priglasil referenčna posla »Sanacija plazu na JP 965011 v Občini Vojnik (Dol pod Gojko)« in »Sanacija plazu na javni poti JP948321 Spodnje Božje-Volavci«, pri izvedbi katerih je izbrani ponudnik sodeloval kot podizvajalec.

Državna revizijska komisija pojasnjuje, da je vprašanje, ali se ponudnik lahko sklicuje na celoten referenčen posel, pri izvedbi katerega je sodeloval, čeprav vseh del ni neposredno opravil sam, temveč so nekatera dela izvedli drugi subjekti, že večkrat obravnavala (glej npr. odločitve v zadevah št. 018-314/2013, 018-262/2015, 018-210/2016, 018-198/2019, 018-084/2020, 018-116/2023, 018-092/2025 in 018-118/2025). Pri tem je zapisala, da šteje obseg del, ki jih v pravnem poslu za vodilnega izvajalca izvede podizvajalec, za sestavni del celotnega posla, ki ga sicer izvaja vodilni izvajalec in da gre slednjemu, glede na intenziteto njegove udeležbe v poslu, priznati referenco za celoten obseg posla, četudi sam ni izvedel vseh del tega posla.

Vsled navedenemu in ne glede na to, da so se v konkretnem primeru za utemeljene izkazale navedbe vlagatelja, da je referenčna dela izbrani ponudnik kot podizvajalec izvedel skupaj s svojimi podizvajalci, kar izbrani ponudnik tudi priznava v vlogi z dne 26. 11. 2025, to ne vpliva na ugotovitev, da je bil izbrani ponudnik v priglašenem referenčnem poslu kot podizvajalec nominiran za izvedbo referenčnih del, v taki vlogi pa naročniku referenčnih del v celoti odgovoren za dobro in kvalitetno izvedbo le teh.

V skladu s prakso Državne revizijske komisije vodilni izvajalec v fazi izvedbe prevzetega posla, čeprav morda fizično sam ne izvede vseh del, nad podizvajalci (posledično pa neizogibno tudi nad njihovimi podizvajalci) nedvomno izvaja nadzor pred potrditvijo in prevzemom ter plačilom ustrezno opravljenih del, zato vezi med njimi (podizvajalci in njihovimi podizvajalci) in vodilnim izvajalcem iz pojasnjenega ni mogoče šteti za pretrgano, vodilnemu izvajalcu pa gre, glede na intenziteto njegove udeležbe v poslu, priznati referenco za celoten obseg posla, četudi sam ni izvedel vseh del tega posla. Smiselno enako pa gre tako stališče upoštevati tudi za vez med podizvajalci in njihovimi podizvajalci. V razmerju do naročnika referenčnih del je namreč podizvajalec odgovoren za pravočasno, strokovno in kakovostno izvedbo del, tudi če vseh del fizično ne izvede sam. V posledici navedenega pa mu je glede na intenziteto njegove udeležbe zato za tista dela, za katera ga je vodilni izvajalec nominiral, treba priznati referenco za celoten obseg posla, za katerega je bil nominiran.

Upošteva se predstavljeno prakso Državne revizijske komisije, pa tudi, ker naročnik v konkretnem primeru v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ni določil, da morajo gospodarski subjekti priglašen referenčni posel, da ga bo naročnik štel za ustreznega, izvesti izključno oz. neposredno sami ali da bo referenčni posel štel za ustreznega le v primeru, če v ponudbi sodelujejo vsi tisti subjekti, ki so skupaj izvedli referenčni posel, Državna revizijska komisija ugotavlja, da gre priglašena referenčna dela izbranega ponudnika šteti za njegova lastna, prav tako pa gre za lastno šteti tudi referenco v celotnem obsegu izvedenih del, za katera je bil nominiran.

V posledici navedenega se za neutemeljene izkažejo tudi očitki vlagatelja glede uporabe zmogljivosti drugih subjektov. Kot je Državna revizijska komisija v obrazložitvi tega sklepa že pojasnila, 81. člen ZJN-3 predstavlja podlago za možnost ponudnika, da se pri izpolnjevanju pogojev za priznanje sposobnosti sklicuje na zmogljivosti drugih subjektov, če so za to izpolnjeni v zakonu določeni pogoji, vendar ker je Državna revizijska komisija v obravnavani zadevi že ugotovila, da gre izbranemu ponudniku priznati referenco za izpolnjevanje referenčnega pogoja podtočke c) točke »2. Pogoji za sodelovanje« dela »III. Pogoji za priznanje spodobnosti«, vlagateljevo sklicevanje na 81. člen ZJN-3 v zvezi izpolnjevanjem referenčnega pogoja ni relevantno. Prav tako v tej zvezi ni relevantno vlagateljevo sklicevanje na sodbi Sodišča EU C-324/14 in C-223/16.

Vlagatelj v zahtevku za revizijo predlaga imenovanje izvedenca, ki naj preuči dokumentacijo ter zaslišanje zakonitih zastopnikov gospodarskih subjektov, ki jih je izbrani ponudnik angažiral za izvedbo priglasičenih referenčnih del. Ker je bilo relevantno dejansko stanje v zvezi z obravnavanim očitkom v celoti ugotovljeno že na podlagi predložene listinske dokumentacije, Državna revizijska komisija ni izvedla predlaganega dokaza z imenovanjem izvedenca in zaslišanjem zakonitih zastopnikov, saj ta ni bil potreben.

Med strankama je sporno tudi, ali gre izbranemu ponudniku priznati referenco za referenčni posel »Sanacija plazu na JP 965011 v Občini Vojnik (Dol pod Gojko)«, ker je na obrazcu »Razpisni obrazec št. 8 – referenčno potrdilo« za predmetni referenčni posel napisan datum zaključka del, ki je po roku za predložitev ponudb.

Kot je Državna revizijska komisija zapisala že v svojih številnih odločitvah (prim. npr. odločitve v zadevah št. 018-110/2018, 018-032/2021, 018-017/2023, 018-062/2024 in 018-001/2025), je zahtevek za revizijo namenjen zatrjevanju kršitev, ki naj bi jih v postopku oddaje javnega naročila domnevno storil naročnik, v ta namen pa ZPVPJN od vlagatelja zahteva aktivno vlogo pri navajanju dejstev in predlaganju dokazov. Ker so v drugem odstavku 15. člena ZPVPJN taksativno našteje zgolj obvezne sestavine zahtevka za revizijo, je potrebno zahteve v zvezi z zatrjevanjem kršitev in dejstev ter v zvezi z njihovim dokazovanjem poiskati v Zakonu o pravdnem postopku (Uradni list RS, št. 26/99 in naslednji; v nadaljevanju: ZPP), katerega določbe se na podlagi prvega odstavka 13. člena ZPVPJN v predrevizijskem, revizijskem in pritožbenem postopku uporabljajo glede vprašanj, ki jih ZPVPJN ne ureja. Iz določb 7. in 212. člena ZPP izhaja t.i. trditveno-dokazno breme, ki pomeni dolžnost tožnika, da jasno, določno in konkretno navede dejstva, na katera opira tožbeni zahtevek (trditveno breme) in zanje predlaga dokaze, ki naj resničnost zatrjevanih dejstev potrdijo (dokazno breme).

Da bi torej vlagatelj z zahtevkom za revizijo uspel, mora kršitev zatrjevati tako, da jasno, določno in konkretizirano navede vsa dejstva, ki kažejo na določeno nezakonitost, ter predlagati dokaze, ki bodo ta dejstva dokazala. Ker vlagatelj v zahtevku za revizijo zgolj zatrjuje, da izbrani ponudnik ne izpolnjuje referenčnega pogoja, ker datum zaključka del, ki je naveden na referenčnem potrdilu ne izpolnjuje časovne komponente pogoja iz podtočke c) točke »2. Pogoji za sodelovanje« dela »III. Pogoji za priznanje spodobnosti« dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, njegove navedbe pa je potrebno razumeti na način, da referenčni posel »Sanacija plazu na JP 965011 v Občini Vojnik (Dol pod Gojko)« ni bil zaključen do roka za predložitev ponudb, za kar pa vlagatelj ni predložil nobenih dokazov, gre ugotoviti, da vlagatelj obravnavane navedbe ni uspel dokazati. V posledici navedenega Državna revizijska komisija ugotavlja, da vlagatelj dokaznega bremena glede navedbe o neizpolnjevanju referenčnega pogoja zaradi napačno navedenega datuma zaključka del na referenčnem potrdilu, ni izpolnil.

Vlagatelj v zahtevku za revizijo zatrjuje tudi, da v kolikor datum na referenčnem potrdilu predstavlja očitno napako, mora to napako ugotoviti naročnik in še to znotraj postopka javnega naročanja.

V zvezi z vprašanjem, katero napako je mogoče obravnavati kot očitno, je Državna revizijska komisija že večkrat zavzela stališče, da je treba očitnost napake presojati z vidika možnosti njenega odkritja oziroma ugotovitve (npr. odločitve v zadevah št. 018-014/2017, 018-022/2018, 018-151/2019, 018-046/2021, 018-106/2023). Napaka je namreč očitna le, če jo je v objektivnem smislu moč zaznati na prvi pogled, kar pomeni, da jo je mogoče ugotoviti neposredno, ne pa šele z dodatnim pojasnjevanjem posameznih okoliščin dejanskega stanja oziroma s preverjanjem pravilnosti le tega. Državna revizijska komisija ugotavlja, da je datum zaključka del, ki ga je izbrani ponudnik napisal na referenčno potrdilo za referenčni posel »*Sanacija plazu na JP 965011 v Občini Vojnik (Dol pod Gojko)*« mogoče opredeliti za očitno napako, ki jo naročnik v skladu s petim odstavkom 89. člena ZJN-3 lahko spregleda, saj že iz obrazca »*Razpisni obrazec št. 7 – SEZNAM REFERENC*« izhaja, da je leto zaključka obravnavanega referenčnega posla 2024 in ne 2025, kar je v odločitvi o zahtevku za revizijo izpostavil tudi naročnik, to pa evidentno kaže na to, da je izbrani ponudnik pri navedbi datuma zaključka del referenčnega posla storil napako pri zapisu letnice.

Glede na navedeno Državna revizijska komisija ugotavlja, da vlagatelj v okviru zahtevka za revizijo ni uspel izkazati, da je naročnik ravnal v nasprotju s petim odstavkom 89. člena ZJN-3, ko je referenčno potrdilo izbranega ponudnika za referenčni posel »*Sanacija plazu na JP 965011 v Občini Vojnik (Dol pod Gojko)*« navkljub navedbi napačne letnice zaključka del na samem potrdilu štel za ustreznega.

Nadalje je med strankama sporna ustreznost same vsebine del iz referenčnega posla oziroma njihova skladnost z vsebinskimi zahtevami naročnika iz referenčnega pogoja. Vlagatelj namreč v zahtevku za revizijo zatrjuje, da izbrani ponudnik ni izvedel referenčna dela v skladu z naročnikovim pogojem iz podtočke c) točke »2. Pogoji za sodelovanje« dela »III. Pogoji za priznanje sposobnosti« dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, saj iz pogodbe za referenčni posel »*Sanacija plazu na JP 965011 v Občini Vojnik (Dol pod Gojko)*« ne izhaja, da bi izbrani ponudnik izvedel dela, ki jih priglaja z referenčnim potrdilom ter da pri obravnavanem referenčnem poslu referenčno potrdilo ni skladno s tehnično dokumentacijo.

Državna revizijska komisija glede vlagateljevega očitka, da iz pogodbe za referenčni posel »*Sanacija plazu na JP 965011 v Občini Vojnik (Dol pod Gojko)*« ne izhaja, da je izbrani ponudnik izvedel referenčna dela, katera priglaja z referenco, tj. izvedba pilotne stene, AB grede, sidranje v zahtevanem obsegu in rekonstrukcija ceste z odvodnjavanjem in asfaltiranjem, ugotavlja, da le ta ni utemeljen. Kot je bilo v obrazložitvi tega sklepa že pojasnjeno, je podizvajalec v razmerju do naročnika referenčnih del odgovoren za pravočasno, strokovno in kakovostno izvedbo prevzetih del, ne glede na to, ali je vsa dela izvedel sam ali s pomočjo drugih subjektov. Ob upoštevanju intenzitete njegove udeležbe pri izvedbi del mu je zato treba za tista dela, za katera ga vodilni izvajalec nominira, priznati referenco za celoten obseg posla, za katerega je bil nominiran. Če bi torej vlagatelj želel uspeti z očitkom, da izbrani ponudnik ni izvedel priglasičenih referenčnih del, bi moral zatrjevati, ali da priglasičena referenčna dela niso bila predmet pogodbe referenčnega posla in kot taka niso bila izvedena ali da jih je izvedel vodilni izvajalec, tj. Rafael d.o.o., zaradi česar izbranemu ponudniku, ki je v priglasičenem referenčnem poslu nastopal kot podizvajalec, ne bi šlo priznati reference.

Glede očitka vlagatelja, da referenčno potrdilo ni skladno s tehnično dokumentacijo, Državna revizijska komisija ugotavlja, da je naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila

določil zahtevo, da ponudnik izkaže, da je v zadnjih petih letih pred oddajo ponudbe dobro izvedel najmanj en primerljiv posel novogradnje pilotne stene dolžine vsaj 30 m, s piloti premera minimalno 60 cm in dolžine od 5 m do 10 m. Iz naročnikove zahteve torej izhajajo minimalne tehnične značilnosti, ki jih morajo ponudniki izkazati s predložitvijo referenčnega potrdila. Četudi bi izbrani ponudnik v svoji ponudbi predložil referenco za pilotno steno dolžine 34,60 m, s piloti premera 80 cm in dolžine 10,5 m, kot izhaja iz tehnične dokumentacije, bi bila le ta ustrezna, še toliko bolj pa je ustrezna referenca za pilotno steno dolžine 64,40 m, s piloti premera 80 cm in dolžine do 11,50 m. Nadalje Državna revizijska komisija ugotavlja še, da je naročnik v odločitvi o zahtevku za revizijo konkretizirano pojasnil, da je po sklenitvi pogodbe prišlo do spremembe prvotno predvidenega posega in s tem tehnične dokumentacije, kar je naročniku potrdila Občina Vojnik. V posledici navedenega Državna revizijska komisija ugotavlja, da je vlagatelj očitke glede neskladnosti referenčnega potrdila s tehnično dokumentacijo neutemeljen.

Na navedeno ugotovitev o ustreznosti priglašenega referenčnega posla »*Sanacija plazu na JP 965011 v Občini Vojnik (Dol pod Gojko)*« ne morejo vplivati niti vlagateljeve navedbe o tem, da je izbrani ponudnik s priglašenimi referenčnimi deli podal neresnično izjavo. Kot je Državna revizijska komisija ugotovila, gre izbranemu ponudniku priznati referenco za priglašeni referenčni posel »*Sanacija plazu na JP 965011 v Občini Vojnik (Dol pod Gojko)*«, nadalje pa je ugotovila, da je tudi sama referenca skladna z naročnikovimi zahtevami iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila. Četudi pa temu ne bi bilo tako, pa Državna revizijska komisija pojasnjuje, da samo dejstvo, da priglašena referenca ne bi bila skladna z zahtevami iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, samo po sebi še ne bi pomenilo, da je ponudnik podal neresnično izjavo (prim. odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-021/2024).

Upošteva se navedeno, se Državna revizijska komisija v nadaljevanju ne opredeljuje do navedb vlagatelja o domnevni neustreznosti reference »*Sanacija plazu na javni poti JP948321 Spodnje Božje-Volavci*«, saj tudi morebitna utemeljenost revizijskih navedb v tem delu, ne bi mogla (več) vplivati na dejstvo, da izbrani ponudnik izpolnjuje naročnikov pogoj iz podtočke c) točke »2. Pogoji za sodelovanje« dela »III. Pogoji za priznanje sposobnosti« dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila. Izbrani ponudnik namreč že z obravnavano referenco »*Sanacija plazu na JP 965011 v Občini Vojnik (Dol pod Gojko)*« izpolnjuje zahtevo naročnika, kot je bila ta opredeljena v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, vključno s spremembo le te.

Vlagatelj dalje naročniku očita tudi, da je ravnal v nasprotju z drugim odstavkom 89. člena ZJN-3, s tem ko pred oddajo javnega naročila ni preveril resničnosti navedb v ponudbi izbranega ponudnika oziroma je le te preveril po sprejemu odločitve o oddaji javnega naročila.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da naročnik v obravnavanem primeru javno naročilo oddaja po postopku naročila male vrednosti (47. člen ZJN-3). Tretji odstavek 47. člena določa, da ne glede na drugi odstavek 89. člena ZJN-3, naročniku v postopku naročila male vrednosti pred oddajo javnega naročila ni treba preverjati obstoja in vsebine podatkov oziroma drugih navedb iz ponudbe ponudnika, ki se mu je odločil oddati javno naročilo, razen v primeru, če podvomi o resničnosti ponudnikovih izjav v ESPD. Nadalje ZJN-3 v šestem odstavku 90. člena med drugim določa, da lahko naročnik do pravnomočnosti odločitve o oddaji javnega naročila z namenom odprave nezakonitosti po predhodni ugotovitvi utemeljenosti svojo odločitev na lastno pobudo spremeni in sprejme novo odločitev, s katero nadomesti prejšnjo. V praksi se namreč kažejo primeri, ko naročnik po sprejemu odločitve o oddaji naročila ugotovi, da je pri preverjanju najugodnejše ponudbe spregledal kakšno dejstvo ali ga je napačno razumel in je zato sprejel napačno odločitev. Državna revizijska komisija na tem mestu pojasnjuje, da pojma »lastna pobuda« ni primerno razlagati v smislu, da naročnik ne sme spremeniti odločitve, če je prejel predlog oz. zahtevo za spremembo odločitve s strani konkurenčnega ponudnika, temveč je

primernejša razlaga, da ZJN-3 naročniku ne nalaga, da mora spremeniti svojo odločitev, če mu to predlaga sodelujoči ponudnik, temveč se za spremembo odločitve odloči sam na podlagi ugotovitve, da je tisto, s čimer se je seznanil (npr. tudi od sodelujočega ponudnika) po sprejemu sporne odločitve (in pred njeno pravnomočnostjo), takšnega pomena, da narekuje spremembo že sprejete odločitve in sprejem nove.

V posledici navedenega Državna revizijska komisija ne more pritrditi vlagatelju, da je naročnik ravnal v nasprotju z drugim odstavkom 89. člena ZJN-3, ko je po sprejemu odločitve o oddaji javnega naročila in po prejemu vlagateljeve vloge poimenovane »*Poziv na spremembo odločitve o oddaji javnega naročila št. 4300-0016/2025*« z dne 17. 11. 2025, ter še pred pravnomočnostjo odločitve o oddaji javnega naročila, pregledal in ponovno ocenil ponudbo izbranega ponudnika. Iz odločitve o oddaji naročila gre ugotoviti, da je naročnik pri sprejemu odločitve ravnal v skladu s tretjim odstavkom 47. člena ZJN-3, po prejemu vloge vlagatelja z dne 17. 11. 2025 pa je pred spremembo odločitve o oddaji javnega naročila v skladu s šestim odstavkom 90. člena ZJN-3 preveril, ali so navedbe vlagatelja iz predmetne vloge takšnega pomena, da bi naročnik moral sprejeti novo odločitev o oddaji naročila, pri čemer je prišel do zaključka, da je ponudba izbranega ponudnika skladna z zahtevami iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila.

Državna revizijska komisija upošteva vse ugotovljeno zaključuje, da vlagatelj ni uspel izkazati, da izbranemu ponudniku ne gre priznati reference za priglášena dela iz referenčnega posla »*Sanacija plazu na JP 965011 v Občini Vojnik (Dol pod Gojko)*«. Posledično ni uspel izkazati, da naročnik ni ravnal pravilno, ko je ugotovil, da izbrani ponudnik s priglášenim referenčnim poslom »*Sanacija plazu na JP 965011 v Občini Vojnik (Dol pod Gojko)*« izpolnjuje referenčni pogoj iz podtočke c) točke »2. Pogoji za sodelovanje« dela »III. Pogoji za priznanje spodobnosti« dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, s tem pa tudi, da naročnik ni ravnal v nasprotju s prvim odstavkom 89. člena ZJN-3 v povezavi z 29. točko prvega odstavka 2. člena ZJN-3. Nadalje vlagatelj prav tako ni uspel izkazati, da je naročnik ravnal v nasprotju z drugim odstavkom 89. člena ZJN-3 s tem, ko pred oddajo javnega naročila ni preveril resničnosti navedb v ponudbi izbranega ponudnika oziroma je le te preveril po sprejemu odločitve o oddaji javnega naročila.

Kot že navedeno, ugotovljeno zadošča, da Državna revizijska komisija, ne da bi obravnavala še vlagateljeve očitke glede referenčnega posla »*Sanacija plazu na javni poti JP948321 Spodnje Božje-Volavci*«, saj bi po eni strani to podaljšalo postopek pravnega varstva, po drugi pa neodvisno od ugotovitev ne bi bilo nobenega vpliva na končno odločitev, na podlagi prve alineje prvega odstavka 39. člena ZPVPJN zahtevek za revizijo zavrne kot neutemeljen.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 1. točke izreka tega sklepa.

Vlagatelj je v zahtevku za revizijo uveljavljal povrnitev stroškov pravnega varstva.

Če je zahtevek za revizijo utemeljen, mora naročnik v skladu s tretjim odstavkom 70. člena ZPVPJN iz lastnih sredstev vlagatelju povrniti potrebne stroške, nastale v predrevizijskem in revizijskem postopku, vključno s takso.

Ker vlagatelj v obravnavanem primeru z zahtevkom za revizijo ni uspel ne v predrevizijskem ne v revizijskem postopku, je Državna revizijska komisija v skladu z določbo tretjega odstavka 70. člena ZPVPJN njegovo zahtevo za povrnitev stroškov postopka pravnega varstva zavrnila.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 2. točke izreka tega sklepa.

Izbrani ponudnik je v izjasnitvi o zahtevku za revizijo priglasil povrnitev stroškov. Državna revizijska komisija ocenjuje, da v konkretnem primeru prispevek izbranega ponudnika k rešitvi zadeve ni bil bistven, zato je ocenila, da priglašeni stroški niso potrebni (četrty odstavek 70. člena ZPVPJN) in je stroškovno zahtevo zavrnila.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 3. točke izreka tega sklepa.

Pravni pouk:

Upravni spor zoper to odločitev ni dovoljen.

Predsednik senata:

Aleksander Petrovčič, univ. dipl. ekon.,
član Državne revizijske komisije

Vročiti (na portalu eRevizija):

- naročnik,
- vlagatelj,
- izbrani ponudnik po pooblaščenju,
- Republika Slovenija, Ministrstvo za javno upravo.

Vložiti:

- v spis zadeve, tu.